

FIȘA DISCIPLINEI

Ecumenism

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Teologie Romano-Catolică
1.3. Departamentul	Teologie Romano-Catolică Didactică
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Introducere în Biblia ebraică/ Introducere în Vechiul Testament			Codul disciplinei	RLM1206
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. dr. Korinna Zamfir				
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Korinna Zamfir				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Opțional		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					18
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu există
4.2. de competențe	Studentul este capabil să stabilească legătura dintre contextul istoric și doctrina diferitelor confesiuni

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Microsoft Teams, tablă inteligentă
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Microsoft Teams, tablă inteligentă Bibliotecă

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	C1. Expunerea teologiei romano-catolice și a principiilor etice fundamentale ale Bisericii Catolice în activitatea didactică. C1.1 Explicarea și interpretarea sistemelor ideatice și principiilor etice ale Bisericii Romano-Catolice în activitatea didactică. C1.2 Aplicarea principiilor și metodelor de bază ale domeniului pentru cercetarea religiei și a implicațiilor sale sociale. C1.3 Abilitatea de a prezenta adevărurile de credință în dialogul dintre conținutul normativ al doctrinei și științe, dintre comunitatea eclezială și societatea civilă, în spiritul dialogului ecumenic cu celelalte confesiuni creștine.
CP2	C2. Proiectarea curriculară și predarea teologiei romano-catolice, în conformitate cu textele sacre și cu învățătura Magisteriului. C2.1 Definirea, prezentarea și explicarea clară și corectă a conceptelor religiei romano-catolice în activitatea didactică. C2.2 Abilitatea de a folosi și transmite conținutul izvoarelor biblice și a învățăturii Bisericii Catolice în mod argumentat, prin tehnici catehetice adecvate vârstei. C2.3 Evaluarea și analiza critică a conținutului didactic în domeniul religiei romano-catolice.
CP4	C4. Identificarea și analiza contextului religios și cultural în comunități, într-un mediu pluriconfesional și angajarea în activități pastorale și comunitare. C4.1 Capacitatea de a prezenta doctrina catolică și principiile morale ale Bisericii conform exigențelor academice. C4.2 Abilitatea angajării într-un dialog deschis cu celelalte confesiuni și cu societatea. C4.3 Abilitatea de a transmite specificul tradiției religioase proprii în spiritul toleranței într-un mediu multicultural și pluriconfesional. C4.4 Abilitatea de a desfășura activități de cercetare fundamentală în colaborare cu alți profesioniști din domeniul religiei. C4.5 Abilitatea de a redacta lucrări științifice. C4.6 Abilitatea de a participa în echipe care elaborează programe și politici publice în domeniul religiei. C4.8 Abilitatea lucrului în echipă în cadrul parohiei, cu desfășurarea de activități catehetice și pastorale. C4.9 Abilitatea de a organiza evenimente și festivități religioase și comunitare.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale.
CT2	2.1 Capacitatea de a conduce comunități și grupuri în cadrul parohiei, prin colaborarea cu preotul și alte grupuri.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Înțelege și explică concepte teologice și centrale ale doctrinei catolice, integrând perspectiva biblică, dogmatică și istorică.	Interpretează critic textele biblice și documentele magisteriale, aplicând principii hermeneutice adecvate și metode de cercetare a fenomenului religios.
CP2	Describe principiile pedagogiei și ale didacticii religiei, inclusiv metodologia instruirii și evaluării, corelate conținuturilor biblice și dogmatice.	Proiectează unități de învățare și lecții de Religie, utilizând strategii didactice adecvate vârstei elevilor și adaptând limbajul teologic la contextul educațional.

CP4	Describe sistematic și rațional concepte religioase și teologice fundamentale descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.	Analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
CT1	Studentul cunoașterea principiilor organizării muncii profesionale, inclusiv planificarea, prioritizarea și managementul timpului. Cunoaște normele etice și deontologice specifice domeniului teologic.	Utilizează eficient resursele disponibile în realizarea sarcinilor academice și profesionale. Aplică normele etice în situații concrete, inclusiv în lucrul cu persoane și comunități.
CT2	Studentul cunoaște principiile de bază ale leadershipului și managementului comunitar, în context parohial. Înțelege strategiile de comunicare interpersonală și comunitară, adaptate mediului religios.	Studentul aplică tehnicile de comunicare eficientă, în relația cu preotul, membrii comunității și alte grupuri.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul este capabil să descrie principiile și principalele etape ale mișcării ecumenice și raportarea Bisericii Catolice la mișcarea ecumenică.
Enunță fundamentele teologice ale ecumenismului catolic, în lumina Conciliului Vatican II, în special a constituției <i>Lumen gentium</i> (natura Bisericii ca „sacrament al unității”).
Înțelege învățătura despre unitatea Bisericii și conceptul de „subsistit in”, precum și a relației dintre Biserica Catolică și celelalte Biserici și comunități ecleziiale.
Enunță principiile teologice și pastorale ale ecumenismului, formulate în <i>Unitatis redintegratio</i> (formare, dialog, conversiune spirituală, rugăciune pentru unitate).
Aplică normele practice ale dialogului ecumenic, conform Directoriului ecumenic, inclusiv cooperarea pastorală, posibilitățile și limitele comuniunii sacramentale și participarea la viața altor comunități creștine.
Înțelege perspectivele magisteriale contemporane asupra ecumenismului, așa cum sunt dezvoltate în enciclica <i>Ut unum sint</i> (angajamentul ireversibil al Bisericii Catolice pentru unitate).
Cunoaște principalele diferențe doctrinare și puncte de convergență între Biserica Catolică și celelalte confesiuni creștine.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul este capabil să interpreteze documentele magisteriale ale Bisericii Catolice privind ecumenismul (<i>Lumen gentium</i> , <i>Unitatis redintegratio</i> , <i>Ut unum sint</i> , Directoriul ecumenic), utilizând concepte teologice adecvate.
2. Analizează critic diferențele și convergențele doctrinare dintre Biserica Catolică și celelalte tradiții creștine, în spiritul adevărului și carității.
3. Aplică principiile dialogului ecumenic în contexte academice și pastorale, respectând normele Bisericii Catolice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații
1. Ecumenismul. Caracteristicile principalelor tradiții creștine. Credința comună; diferențe teologice și practice.	Expunere și conversație	Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 5-7, 12-18.
2. Începuturile mișcării ecumenice. Consiliul Mondial al Bisericilor și dialogul ecumenic.	Expunere și conversație	Békés, <i>Krisztusban mindnyájan egy</i> , 11-28. Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 8-12.
3. Poziția Bisericii Catolice față de mișcarea ecumenică înainte de 1950.	Expunere și conversație	Pius XI, <i>Mortalium animos</i> Békés, <i>Krisztusban mindnyájan egy</i> , 50-60. Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 19-28.
4. Angajamentul ecumenic al Bisericii Catolice.	Expunere și conversație	Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 29-33.
5. Semnificația ecumenică a constituției <i>Lumen gentium</i> . Ecleziologia de comuniune.	Expunere și conversație	<i>Lumen gentium</i> Békés, <i>Egyház</i> , 69-79. Kehl, <i>Die Kirche</i> , 63-93, 419-422

		Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 34–36
6. Decretul <i>Unitatis redintegratio</i> .	Expunere și conversație	<i>Unitatis redintegratio</i> Kránitz, <i>Unitatis redintegratio</i> , 135–159. Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 37–49.
7. Directoriul ecumenic.	Expunere și conversație	<i>Ökumenikus direktórium</i> Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 37–49.
8. Enciclica <i>Ut unum sint</i> .	Expunere și conversație	<i>Ut unum sint</i> Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 49-50.
9. Tendințe mai recente în Biserica Catolică (<i>Dominus Iesus</i>).	Expunere și conversație	<i>Dominus Iesus</i> Kehl, Die eine Kirche und die viele Kirchen Neuner, Kirchen und kirchliche Gemeinschaften, 196–211. Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 50-52.
10. Etapele relațiilor catolico-ortodoxe – posibilități și dificultăți. Problema uniaturismului.	Expunere și conversație	Békés, <i>Krisztusban mindnyájan egy</i> , 45-49 Marga, <i>In dragoste si adevăr</i> Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 186-196. Zamfir, Katolikus–ortodox ökumenizmus
11. Posibilitățile și dificultățile dialogului catolico-protestant.	Expunere și conversație	Zamfir K., <i>Ökumenikus teológia</i> , 71–79
12. Dialogul catolico-luteran privind doctrina justificării.	Expunere și conversație	<i>Közös nyilatkozat a megigazulásról</i> Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 172-185
13. Ecleziologia Consiliului Mondial al Bisericilor. Modelul koinonia.	Expunere și conversație	<i>The Nature and Mission of the Church</i> Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 80–88. Vik, Koinonia, 21-48
14. Carta ecumenică. Tendințe actuale ale dialogului ecumenic.	Expunere și conversație	<i>Charta Oecumenica</i> Zamfir, <i>Charta Ecumenica</i> , 21–36. Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 221–224.
15. Ecumenismul. Caracteristicile principalelor tradiții creștine. Credința comună; diferențe teologice și practice.	Expunere și conversație	Zamfir, <i>Ökumenikus teológia</i> , 5-7, 12-18.

Bibliografie

Zamfir K., *Ökumenikus teológia*, Kv., 2007.

Zamfir K., *A katolikus-protestáns egyháztani párbeszéd eredményei*, Kv., 2007.

II. János Pál, *Ut unum sint*. „Hogy egyik legyenek” kezdetű enciklikája az ökumenikus törekvésekről, Budapest, 1996

A II. vatikáni zsinat dokumentumai, ford., szerk. Diós I., Budapest, 2000

Hittani Kongregáció, „Dominus Iesus” nyilatkozat Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetemesen üdvözítő voltáról, Budapest, 2000.

Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács, II. *Ökumenikus direktórium*. Az ökumenizmus elveinek és szabályainak alkalmazásáról (1993), Római Dokumentumok IV, Budapest, 1996.

Lutheránus Világszövetség, Római Katolikus Egyház, *Közös nyilatkozat a megigazulásról*, Mérleg 2 (2000) 179–190.

WCC, *Baptism, Eucharist, and Ministry*, Geneva: WCC, 2004 (*Kereszttség, úrvacsora, lelkészi szolgálat*, *Theologiai szemle* 6 [1982], 321–338).

WCC, *The Nature and Mission of the Church*, Geneva: WCC, 2005.

Békés G., *Egyház a Lélek erőterében*. Alapvető egyháztani témák a II. vatikáni zsinaton, Pannonhalma, 1999.

Békés G., *Krisztusban mindnyájan egy*. Keresztények egysége – utópia?, Pannonhalma, 1993.

Kasper, W., Egy Úr, egy hit, egy közösség. A jövő ökumenikus távlatai, *Mérleg* 3 (2002) 280–296.

Kehl, M., *Die Kirche. Eine katholische Ekklesiologie*, Würzburg, 1992.

Kránitz M., *Unitatis redintegratio* határozat az ökumenizmusról, in uő, *A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai negyven év távlatából*, 1962–2002. A zsinati dokumentumok áttekintése és megvalósulása, Bp., 2002, 135–159.

Kránitz Mihály, *Együtt az úton*. Ökumenikus és vallásközi párbeszéd, Szent István Társulat, Bp., 2013

Marga, Irímie, *In dragoste si adevăr*. Dialogul teologic oficial ortodoxo-catolic, de la Rodos la Balamand, Cluj, 2000.

Neuner, P., *Kirchen und kirchliche Gemeinschaften*, in M.J. Rainer (szerk.), „Dominus Iesus”: *Anstößige Wahrheit oder anstößige Kirche?*, *Dokumente, Hintergründe, Standpunkte und Folgerungen*, Münster, 2001, 196–211.

Neuner, P., *Théologie œcuménique. La quête de l'unité des Églises chrétiennes*, Paris, 2005.
 Schneider, Th. (szerk.): *A dogmatika kézikönyve 1-2.*, Budapest, 1996-1997.
 Tillich, P., *Rendszerezés teológia*, Budapest, 1996

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Dimensiunile ecumenice ale constituției Lumen gentium	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Lectura unor texte majore din Lumen gentium
2. Decretul Unitatis redintegratio (1)	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Lectura primelor două capitole din Unitatis redintegratio
3. Decretul Unitatis redintegratio (2)	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Lectura ultimelor două capitole din Unitatis redintegratio
4. Directoriul ecumenic despre formarea ecumenică	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Directoriul ecumenic
5. Directoriul ecumenic despre rugăciunea ecumenică și posibilitățile comuniunii în celebrări nesacramentale	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Directoriul ecumenic
6. Directoriul ecumenic despre posibilitățile și limitele comuniunii sacramentale	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Directoriul ecumenic
7. Directoriul ecumenic despre căsătoria mixtă, obligațiile părții catolice. Posibilități și probleme	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Directoriul ecumenic
8. Modele de unitate	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Békés, Keresztények egysége, Mérleg 73-90. Fries, Rezignáció és remény, 136-142. Fries, Rahner, <i>Einigung der Kirchen. Princetoni javaslat</i> Zamfir, <i>A katolikus-protestáns egyháztani párbeszéd</i> , 340-371.
9. Posibilitățile ecumenismului practic	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	
10. Fratele Roger, fondatorul comunității Taizé	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Spink, K., <i>Roger testvér, Taizé alapítója</i> , Budapest, 1989.
11. Film (Convorbire cu fratele Roger)	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	
12. Activitate ecumenică practică	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Participare la o liturghie ortodoxă
13. Activitate ecumenică practică	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Participare la o liturghie evanghelică
14. Activitate ecumenică practică	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Participare la o liturghie reformată

Zamfir Korinna, *Ökumenikus teológia*, Egyetemi Kiadó, Kv., 2007.

Zamfir K., *A katolikus-protestáns egyháztani párbeszéd eredményei*, Egyetemi Kiadó, Kv., 2007.

II. János Pál, *Ut unum sint („Hogy egyek legyenek” kezdetű enciklika az ökumenikus törekvésekről)*, SZIT, Budapest, 1996.

Paulus VI, *Matrimonia mixta* (1970), in *Enchiridion Vaticanum*. Documenti ufficiali de la Santa Sede 3, Bologna, ¹⁰1980, 1440-1453.

A II. vatikáni zsinat dokumentumai, ford., szerk. Diós I., SZIT, Budapest, 2000.

Hittani Kongregáció, „*Dominus Iesus*” nyilatkozat Jézus Krisztus és az Egyház egyetlen és egyetemesen üdvözítő voltáról (ford. Diós I.), SZIT, Budapest, 2000.

Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács, *II. Ökumenikus direktórium. Az ökumenizmus elveinek és szabályainak alkalmazásáról* (1993), Római Dokumentumok IV, SZIT, Budapest, 1996.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, Magyarországi Református Egyház, Magyarországi Evangélikus Egyház, *Ökumenikus esztétikai szertartások rendje*, <http://www.katolikus.hu/aktualis/esketes-ajanlas.html>

WCC, *Baptism, Eucharist, and Ministry*, Geneva: WCC, 2004 (*Kereszttség, úrvacsora, lelkeszi szolgálat*, *Theologiai szemle* 6 [1982] 321–338).

Ágoston F., Vegyes házasság vagy ökumenikus házasság?, *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Catholica Latina* XLVI.1 (2001) 37–41.

Békés G., Keresztények egysége – utópia?, *Mérleg* 1 (1993) 73–90.

Békés G., *Krisztusban mindnyájan egy. Keresztények egysége – utópia?*, Pannonhalma, 1993.

Békés G., Péteri tisztség és szolgálat az egyházban, in uő, *Krisztusban mindnyájan*, 232–244.

Fries, H., Rezignáció és remény között, *Mérleg* 2 (1991) 136–142.

Fries, H., Rahner, K., *Einigung der Kirchen – reale Möglichkeit. Mit einer Bilanz „Zustimmung und Kritik” von H. Fries* (QD 100), Freiburg, Basel, Wien, 1985.

Kránitz Mihály: *Együtt az úton. Ökumenikus és vallásközi párbeszéd*; Szt. István Társulat, Bp., 2013

Neuner, P., Ein katholischer Vorschlag zur Eucharistiegemeinschaft, *Stimmen der Zeit* 7 (1993) 443–450.

Neuner, P., *Théologie œcuménique. La quête de l’unité des Églises chrétiennes*, Paris, 2005.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoaşterea istoriei mişcării ecumenice, a poziţiei Bisericii Catolice, Cunoaşterea principiilor catolice ale ecumenismului şi a conţinutului decretului Unitatis reintegratio . Cunoaşterea posibilităţilor şi limitelor colaborării şi comuniunii ecumenice prin prisma Directoriului ecumenic	Verificare pe parcurs Colocviu	75%
9.5 Seminar/laborator	Cunoaşterea detaliată a decretului Unitatis reintegratio.	Verificare pe parcurs Lucrare de seminar	25%
	Demonstrarea abilităţilor de relaţionare ecumenică cu persoane, şi în comunităţi de altă confesiune		
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoaşterea constituirii mişcării ecumenice, a CMB, şi a poziţiei catolice faţă de ecumenism			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Data completării:

31.05.2026

Semnătura titularului de curs

Prof. dr. Zamfir Korinna

Semnătura titularului de seminar

Prof. dr. Zamfir Korinna

Data avizării în departament:

4.06.2026

Semnătura directorului de departament

Prof. dr. Nóda Mózes